

A tükör

A legrosszabb indulattal se lehetett az igazgatóra ráfogni, hogy sóváran gondolt volna a munkájára. Az elnyúló tárgyalásokat, gyűléseket már a torkáig érezte, mint makacs gombócot, felynyomulni... Hálstennek: befejezték... A mai napra elég volt, gondolta, ajaj, de mennyire, a vizit a betegszobában, na meg az a pár aláírás fent, Nellikénél... Még tizenkettő sincs... Kényelmesen hátradőlt, lábait kinyújtóztatta.

Kávét töltött a hópalcából. A krimi karnyújtásnyira feküdt az íróasztalon.

A délelőtti nap tétován időzött irodája berendezésén; a szekrényben megcsillant a liternyi konyak. Töltött magának, ujjnyit a kávéba is belelöttyintett. Valami újra szemébe villant: az is csak üvegből lehet... Arrafelé fordította a fejét: a tükör, irodája bal oldali falán. Odalépett, félresimította a dísznövénylevélfürtöket, és az agya nem hitte el, amit a két szemével látott.

„Nem, ez lehetetlen... Tisztára lehetetlen!” – suttogetta.

És most álljunk meg egy slukknnyira: nem az történt, amivel a művelt olvasó Maupassant-ban, H. G. Wells-ben vagy némely korai Déry-írásokban találkozott, megfelelően lúdbőrözve. Nem drótorru, lézerszemű Tejút-utazó nézett vissza Éles doktorra. Az arcvonásai nem kettőződtek meg ijesztő pszichopata-látomásként; de arról sincs szó, hogy a bejárati ajtó bámult volna vissza rá, a feje helyett... Nem, minderről, fájdalom, szó se volt. Amit az igazgató a tükörben észrevett, az mind (és csakis) az ő arca volt.

Elámulva konstátálta, hogy alig harmincévesen őszülni kezd, a szakálla s a füle mögött már észrevehetően...

Tanulmányozni kezdte magát (összeszedődtek az arcvonásai): barna haja, mint a szántó föld ősszel, érintetlen. Az arca is ehhez idomult: mint diákkorában a fényképész szásmolyán, komoran nézett szembe önmagával.

Balra fordult: őszülő. Jobbra: ismét sötétbarna.

A doktor feltépte az ablakot, és a tavasz vastagon ömlött a fejére. Szeme a tükörben egy arcot keresett, egy arcot, amit már jól ismert. Amiben jóság, gyöngédség, humorérzék, becsvágy egyesül; szinte boldog lett tőle, mikor megpillantotta sóvárgott önmagát.

A játék izgalma nem hagyta nyugodni. A kávé, a detektívkönyv és a pálinkás-pohár csodálkozva, dermedten álltak az asztalon.

A doktor leakasztotta a tükröt. Maga elé tette; az íróasztalra. A téglalap alakú, csiszolt üveg bővölte az embert, ijesztően vastag vonalakat rajzolt a szája mellé, ajkai vízbefült-lilává sötétültek (a nap pillanatokra elrejtőzött), szeme gyilkos fényvel villogott. Egy régi este: összeakaszkodott, részegen csúnyán összeverekedett a legjobb barátjával; amíg a vér el nem öntötte barátja fejét, addig ütötte.

Dühét a tükrön töltötte ki, üres tintásüveget vágott a közepébe. Erzsike kedvenc tárgya. Hiányozni fog neki. Mielőtt golyóstollal a kezében az irodában vele szembe leült volna, kórlapíráásra, gyógyszerrendelésre felkészülve, mindig belépillantott; frizura-igazgatás ürügyén. Nem állta meg, hogy akárhányszor bele ne nézzen. Az orvos kéjesen gondolt asszisztensnője masszírozó tehetségére; kimerülten, idegesen gyakran igénybe vette.

Összerántotta a függönyszárnyakat. A szilánkokhoz lopakodott, egy nagyobbab a szeme elé tartott. Arcképet látott benne, körülmírglizett árnyképet, amit kirakodó-

vásáron szokott fényes fekete papírból kivágni a művész, pár lejért. (Félt volna ilyenhez modellt ülni.) Eltűntek a kihúzott, éles ráncok, de nem kapta már homlokára futó szemöldökét sem.

A kávéscsészének támasztva az üvegdarab. Bámulják egymást.

Hirtelen hasra vágta magát.

Majd talpra ugrott.

Féllábra állt, a sarkán pördült. Csípőre tett kézzel kettőt balra, kettőt jobbra lépegetett láthatatlan közönsége előtt.

Felvinnyogott, a hátát púposra görnyesztette, a nyakát tekergette.

A tükördarabban egyre változott az „ábra”.

Megtorpant.

Az üvegből erősen kimerült arc bambult vissza rá. Aztán a szemeitől kiindulva, teljesen az álláig – anélkül, hogy egyetlen izma rándult volna – az arcára kifordult, elnőiesedett. Szakála eltűnt, a haja kontyba csavarodott. Arcán függőlegesen a ráncok, szeme alatt félkörök. Annuska. A takarítónő, Annuska mindig szomorú gyermekarca. Annuska fegyelmezetten csodálkozó, nem szemrehányó tekintete.

Telefon a Megyei Egészségügyi Igazgatóságra. Egy névtelen (vagy aláírt) levél. Valakinek: üzenet a „főnökségnek”. Aztán a visszajelzés: Lovinescunét semmiképpen nem lehet kitenni. Hogy is gondolhattak arra az elvtársak, hogy pont Lovinescu Luciát, akit *mi* ajánlottunk annak idején; hogy annyi ember közül pont Lovinescuné essen bele az átszervezésbe! Különben úgy tudjuk, ő az egyik legjobb gondozónő az intézetünkben. *Vagy nem?!...* És kezelésre szorul: neurotikus. Beteg. Úgyhogy... Előre is köszönjük... Tehát: egyértelmű: Lovinescuné maradt. Annuska neve került fel helyette a listára.

Az ember nem mer a tükördarabkába nézni, szemét a karjával betapasztja. Mert Annuska után Béla, Jucika s talán még mások is következéneek ott... Elég! Elééééééééé!

Felhajtotta a kitöltött pohárka konyakot.

– Erzsébet! – üvöltötte, majd valamivel halkabban hozzátette: – Hol a nyavalyában koptatod ilyenkor azt a kurva-nagy seggedet?... A kintinban, nyilván! Tömjed csak a beled. – Közben azonban, amennyire kézzel tudta, összegyűjtötte az üvegszilánkokat.

– Erzsike – mondta megkönnyebbülve, amikor asszisztensnője belépett.

– Megírjuk a kórlapokat, doktor úr? – kérdezte nyugodt hangon az asszisztensnő, akár felizgatott kisgyerektől.

Őzláb Zsó, avagy a történet vége

Manapság mindenki csak telefonál – nem gondoljátok?! Ütögetjük, simogatjuk, pörgetjük, lebbentjük, nyikorogtatjuk, csikorogtatjuk a számokat egymás után. (A fogunkat is megcsikorítjuk néha, ha hívásunkra egy szem szülőanyánk helyett a hal-fasírtgyár jogtanácsosa válaszol.) Mostanság mindenki telefonkagylóval a fülén ébred és éjjelente elegáns, hófehér telefonkészülékekkel álmodik. Senki nem tud meglenni telefon nélkül. Ahelyett, hogy ülnénk a fenekünkön a ház előtti parkban, és csendesen beszélgetnénk. Vagy postagalambra bízva, vigasztaló levelet küldenénk egymásnak. Vagy mit tudom én... Csak ne telefonálnánk annyit, az isten szerelmére!